

Placaet teghen de frauden op den uytvoer van de peerden

<https://hdl.handle.net/1874/19299>

PLACAET

**Teghen de frauden op den
uytboer bande Beerden.**

IN 'GRAVEN-HAGHE,

Byde Weduwe, ende Erfghenamen van wijlen Hille-
brandt Jacobsz van Wouw, Ordinaris Druckers vande
Ho: Mo: Heeren Staten Generael. Anno 1640.
Met Privilegie.

E Staten Ge-

nerael der Vereenighde Ne-

derlanden / Allen den genen die dese sullen
sien ofte hooren lesen / Saluyt. Alsoo wy
bevinden dat niet tegenstaende alle vooz-
gaende ordze die Wy gesteldt hebben om
den uytvoer van Peerden te beletten/ eben-
wel 't selve niet en heeft gesozteert het ge-

wenschte effect / maer dat dagelick meer en meer frauden werden ge-
daen ende gepzactiseert/so wel byde Kuyters ende andere luyden zyn-
de in onsen dienst / als deur die gene die ten platten Lande woonen/
waer deur dese Landen van Peerden ontbloot worden/ ende de Wyant
deur toevoer vande selve merckelijck wordt ghedient. SOO IST,
dat Wy eenmael met effect daer in willende versien / goet ende noo-
digh ghebonden hebben vooz den dienst van 't Landt / by deliberatie
vanden Stade van State deser Vereenighde Nederlanden / te statue-
ren 't gene hier nae volghet / Ordonnerende eenen pegelicken dien 't
aengaen mach / sich pzeiciselick hier nae te reguleren / Op de verbeur-
ten ende penen in desen geexpresteert.

I.

Dooz eerst houden wy alhier vooz gerenoveert ende vast ghesfeldt/
om vooztaen onverbzekelijck onderhouden te worden onse voozgaende
Placaten / byde welke Wy verboden hebben/ ghelijck Wy wederom
verbieden midts dese / generalick allen uytvoer van Peerden / van
hoedanige qualiteyt ende sozten de selve zyn/ nae de Landen van Bra-
bandt / Vlaenderen / de Landen van Ludick / Gulick / Munster ende
andere omlegghende Landen / ter tijdt toe dat anders by Ons sal sijn
gheozdonneert/ by verbeurte vande selve Peerden/ ten behoeve van die
gene die de selve achter-halen/so wel Kuyteren/ Soldaten/ als andere/
ende voozts op lijf-straffe nae gheleghentheydt der sake. Ende of het
mochte komen te gebeuren/ dat niemant twee Jaren nae de publicatie
deses/ bevonden wierde dit Placaet ghecontravenieert te hebben / sal
echter nae den inhoud van dien gestraft worden/ in sodaniger voegen
als of hy op 't seyt ware achter-haelt/ende dat so wel ten regarde van
den genen die Peerden souden mogen hebben uytgebracht oft overge-

A ij

levert/

lebert / als den genen die de selve sal hebben ontfanghen / ofte eenichsints daer mede gemoept ofte gemengt is geweest : Ende sal den Aenbringer / alwaer hy schoon vande complicen geweest / boven remissie van 't delict hebben sijn aenpart inde boete ofte mulcte / des sullen de boozsz Delinquanten te recht gestelt worden vooz den gemelten Rade van State.

II.

Ende op dat het boozsz Ons verboth des te onverbzekelicker booztaen tegen alle quade pzyctijcken van frauden mogen worden gemainteneert / Soo en sal booztaen geen Gouverneur of Commandeur / noch eenigh Officier te Peerde ofte te Voete / noch eenigh Ruyter in onsen dienst wesende / vermogen eenige Peerden te koopē / verkoopen / vermangelen / of verbzenden / anders dan met kennisse vanden Commissaris van Monsteringe van sijn Garnisoen.

III.

Ende sullen de Ritmeesters van alle Compaignien booztaen gehouden sijn de Monster-rollen van heure Compaignien aenden Commissaris ober te leveren / met aentekeninghe daer inne perfectelick gestelt van het hair / jaer / en tcecken van peder Peert onder heure Compaignie zijnde / op dat in het doen vande Monsteringe de Commissarisen ende Persoonen tot de Monsteringe gebzuycht wordende / goede ende perfecte kennisse daer van nemen konnen / ende te konnen sien of die selve Peerden byde selve Officieren ende Ruyteren op de volgende Monsteringen wederom sullen gepresenteert worden / Ende by soo verre inde volgende Monsteringhe andere als de selve Peerden byde selve Officieren ende Ruyteren worden behonden / soo sullen alsulcke Officieren ende Ruyteren ghehouden sijn te bewijsen waer / ende aen wien de selve Peerden gebleven sijn / Op pene van dat de Peerden die sy op de Monsteringhe presenteren / niet en sullen goet-ghebaen worden / Maer by so verre eenigh Officier of Ruyter behonden wort sijn Peert of Peerden ter quader trouwe uptgebracht te hebben / of deur andere te hebben laten uythzengen / Soo sal soodanich Officier of Ruyter daer ober verballen sijn in een amende van hondert gulden / ten behoeve vanden Aenbringer / ende sal daer-en-boven arbitralicken gestraft worden.

IIII.

De Ritmeesters / Lieutenants / Coznetten / Ruyteren / ende alle anderen in 's Lants dienste zijnde / en sullen niet vermogen eenigh Peert of

of Weerden / vooz heur selven ofte vooz anderen / op eenighe Weerde-
markten / oft ergens hier te Lande te koopē / om de selve vooz haren
eygen dienst / ofte tot versterckinge van hare Compagnien nae heure
Garnisoenen te brengen / alleen op een bloote Pas-cedel van eenigh
Gouverneur ofte Commandeur vande plaetsen daer sy in Garnisoen
zijn. Maer ingevalle pemant van hen vooz sich selfs ofte vooz pemant
anders / eenigh Weert ofte Weerden van noode mochte hebben / sal de
selve beneffens dien oock sich hebben te verboegē / so wel byden Com-
missaris van Monsteringhe / als byden Convooy-meester / ofte in des
selfs absentie / byden Contrerolleur vande Convooy ende Licentē ter
plaetse van sijn Garnisoen / ende sal den voozsz Commissaris en Offi-
cier der Convooyen respectivelick datelick op de voozsz Pas-cedel ge-
ven behoorlicke Attestatie / sonder daer vooren yetwes te laten beta-
len / inhoudende het getal vande Weerden / ende namen vande Persoon
ofte Persoonen dooz de welke die sullen werden ghekoft / mitsgaders
waer heure voorighe Weerden gebleven zijn / op welke Attestatien
alsdan / ende anders niet / het koopē van Weerden / ende de selve nae de
Garnisoenen te voeren / sal geconsenteert worden.

D.

Ordonneren voozts dat alle Ruyteren ende andere uyt krachte van
soodanige Attestatien als voozsz is / eenighe Weerden gekoft hebben-
de / de selve Attestatien aenden Convooy-meester / ter plaetsen daer de
Weerden by heur mochten worden ghekoft / sullen hebben te exhiberen /
om op de selve te doen aentekeuen op den rugghe / soo verre beneden de
bovenste ende onderste kant van 't Papier / dat de selve niet en kouden
afgesneden worden / de quantiteyt vande Weerden die sy gekoft sullen
hebben / niet perfecte verklaringhe van het hair / jaren ende teken der
selver / Op pene van drie hondert gulden / tot laste vanden Convooy-
meester aen sijn tractement te verhalen / ende in heure Garnisoenen
weder-keerende / sullen sy de selve Attestatie weder aenden Commis-
saris ende Convooy-meester aldaer hebben te leveren / op dat blycken
moghe of soodanige Ruyters of Ingesetenen eenige Weerden hebben
ghekoft / ende of oock de Weerden uyt krachte van dien ghekoft / int
Garnisoen sullen gebracht zijn / ofte niet.

D J.

De Gouverneurs ende Commandeurs vande frontier-plaetsen /
selfs eenige Weerden willende doen koopē / sullen moeten nemen At-
testatie / soo wel vande Commissaris van Monsteringhe / als vande
Convooy-

Conboy-meesters/ter plaetse ende in boegen boozsz geteykent/ gelijc
int voorgaende Artickel van andere Officieren ende gemene Ruy-
ters woꝛdt gesepdt.

III.

Ordonneren daer-en-hoben allen Conboy-meesters ende Officie-
ren vande Conbopen ende Licenten/ dat sy booztaen in plaetse van aen
soodanige koopers van Peerden te verleenen een binnen-lantsch Pas-
poort/ op de welke sy tot noch toe heure Peerden hebben doen viste-
ren/ ende nae heure Garnisoenen ghebracht/den selven niet anders en
sullen gheven/dan alsulcke aenteekeninghe op soodanige Attestation
als boozsz is/ op de welke mede de Chercher de visitatie sal hebben
te doen.

IIII.

De Gouverneurs ende Commandeurs/ midtsgaders de Commis-
sarissen van Monsterringhe inde respectieve Frontier-plaetsen/ sullen
scherp regardt hebben te nemen dat de Ruyteren in dienst van desen
Staet zijnde/ heure oude ende goede Peerden sonder noodt ende hun
boozweten/niet en veranderen/verkoopen ofte veralicneren/ Op pene
van daer ober naer gelegentheydt van saken arbitralick getoꝛrigeert
te woꝛden.

V.

Ende op dat alle 't gene boozsz is/ des te beter mochte na-gekomen
ende onderhouden woꝛden/ soo hebben Wy verklaert ende verklaren
by desen van goede prijse/ alle Peerden die op ander bescheyt/ en con-
trarie dese ordze binnen 's Lants gekost ofte verboert sullen woꝛden.

¶.

Ende alsoo metter daet bebonden woꝛdt/dat dooz de menichbuldig-
heyt vande wegen die open staen/ om de Peerden uyt te boeren/ ende
de verscheydentheynt vande Comptoirs daer de Licenten betaelt woꝛ-
den/de frauden te min konnen gheweert woꝛden/ soo en sullen egheer
Peerden ober de Maes ende Wael respectieve mogen woꝛden uytge-
voert/ als ober Nimmegen/ Chiel/ Bommel/ Goznicnem/ 's Hertog-
gen-Bosch/ende Heusden/ Op pene als int meer-genoemde Placaet/
ende in desen. Ende woꝛden de Conboy ende Licent-meesters/ als
oock der selver Contreroleurs mits desen respectivelick pꝛecise gelast/
dat sy pertinente aenteekeninge sullen doen van het hair/ teecken en-
de jaer der passerende Peerden/ midtsgaders den naem vanden Per-
soon aen wien de Peerden toekomen/ ende de selve aenteekeninge te
doen/

doen/ so wel in heure respectibe Registers ende Contrerolle/ als op de Paspoorten selfs/ te weten op den rugghe int midden van dien/ ende niet inde marghe/ nochte onder ofte boven/ acuden voet/ om niet afgesneden te kunnen worden/ als vooz is verhaelt.

¶ II.

Aengaende de Labeur-peerden tot culture vande Landeryen ende Domesticque necessiteyten/ die versocht sullen worden upt te voeren vooz v' Ingesetenen deser Geunieerde Provintien/ met de Geannexeerde Gzensen/ Landen ende Frontieren van dien/ midtsgaders vande quartieren onder Contributie van desen Staet sittende/ sullen de versoekers van dien tot uptvoer der voozsz Peerde moeten versterckt zyn by wettelicke Certificatien be-edicht daer de versoekers souden woonachtich zyn/ waer by sal moeten gecertificeert worden dat de versoekers niet alleen de versochte Peerden van noode hebben/ ne maer oock waer hunne voozgaende Peerden gebleven zyn/ soo sy eenige hebben gehad.

¶ III.

Welcken volghens sullen die gene die sulcke Certificatien gegeven hebben/ gehouden zyn daer vooz in te staen/ dat de upt te voeren Peerden niet nae den Opandt verboert/ oft anders teghens onse ordze verzeemt sullen worden.

¶ IIII.

De Peerden die ten behoeve vande voozsz Ingesetenen deser Geunieerde Provintien ende andere hier boven uptghebzucht/ ter culture van der selber Landen ende Domesticque necessiteyten sullen worden uptgheboert/ en sullen egeen andere mogen zyn/ als Merryp-peerden/ ten ware saecke dat anders by Ons/ of den Raede van State speciaelijcken wierde geordonneert.

¶ IIIII.

De Conboy ende Licent-meesters op de ses boven-ghenoemde Comptoiren/ sullen ghehouden zyn alle Maenden preciselyck/ benefens heure Maendt-staten/ aende Generaels vande Conboyen ende Licenten/ onder de welke sy respectivelick resorteren/ ober te senden pertinente Lijste vande Peerden de welke de selve Maendt overgevoert sullen zyn/ met correcte aenteekeninge van hair/ teken/ ende Naren der Peerden/ als oock de naem der Dorpen ende Personen/ waer ende aen wien de Peerden toekomen/ om daer op hyde voozsz Officieren respectivelijck elcx in sijn quartier gelet te worden dat de
cautien

cautien hyde uptboerders der voozsz Peerden/ in consozmité van hunne te verkrijgen Passpoozten te stellen/ nae behooren mogen werden gesupbert.

¶ D.

Ende sullen de vooznoemde Generaels vande Conbopen ende Licenten/ gehouden sijn de voozsz Peerde-lijsten van Maent tot Maent aen ons over te sepnden.

¶ D J.

De vooznoemde Conbop-meesters sullen oock alle twee Maenden pzeicifelijck aen heure Ho: Mo: moeten oversenden/ alle de Passpoozten daer op Peerden sullen sijn gheconsenteert upt te boeren / en verstaen heure Ho: Mo: wel expzeesselijcken dat geenige Passpoozten langher als den tijdt van een Maent sullen dueren/ omme daer op Peerden te moghen uptboeren/ ende dat de selve Passpoozten nae de Maendt van geender waerde en sullen sijn / ende sullen de te stellen cautien binnen den tijdt van drie weken moeten gesupbert worden / nae date vanden uptvoer der Peerden.

¶ D J J.

Ordonneren voozders dat van nu vooztaen alle die gene die eenighe Labeur-peerden ten platten Lande onder ons gebiedt sijn houdende/ by ende beneffens de selve heure Labeur-peerden sullen ghehouden sijn t' allen tijden te vertoonen de behoorzliche Licent-brieven / of Acten daer op de selve aengegeven ende wech geboert sijn / met uytzuckinge van hair / ende teecken der selver Peerden / ende dat tot dien eynde een pegelick die ten platten Lande onder Contributie ende onder ons gebiedt woonende/ eenige Peerden is houdende/ de selve Peerden sal gehouden sijn aende naest-ghelegene Comptoiren vande Conbopen ende Licenten deser Landen aen te geven/ ende te doen aentepckenen binnen een Maendt nae publicatie deser / Op verbeurte vande Peerden die behonden sullen worden niet aengebracht te sijn.

¶ D J J J.

Ende wat belanght die Peerden de welcke hyde Hupsfluyden ten platten Lande vooz heur eygen gewas ende gewin uptgegeven worden/ verstaen ende ordonneren Wy dat van nu vooztaen alle Hupsfluyden ten platten Lande / sullen gehouden sijn te komen aende naest-ghelegene Comptoiren der Conbopen ende Licenten van desen Staet/ ende aldaer heure Volens te laten aentepckenen / alwaer de Conbop ende Licent-meesters sullen gehouden sijn aen soodanige Hupsfluyden te ge-

te geben acte van verklaringe / ende de selve te registreren int Register onder cautie / dat alsulcke Dolens vooz heur Comptoir gepresenteert gheweest zijn / specificerende inde selve acten den ouderdom vande Dolens / met den naem vanden Hupsman de selve toekomende / ende en sullen de voozsz Hupslynden daer vooz niet hebben te betalen als twee stupbers van peder billet / verklarende dat van nu vooztaen alle Dolens ofte Peerden die sonder sodanig blyck ende beschept ten platten Lande onder ons gebiet sullen bevonden worden / sullen sijn ende gehouden worden van goede pzinse / ten profijte van een pegelijck wie de selve eerst sal hebben ontdeckt ende achterhaekt.

£ £ £.

Ende lestelick / om vooz te komen den uytboer van Peerden die tot inbreuck van 's Landts Placaten gheschiet / onder decksel van Treck ende Wagen-peerden / ten tijde als de Leghers vergaderen / ende die selve Treck ende Wagen-peerden werden gebracht na het rendebous / Ordonneren Wy midts dese / dat eer ende behoorens die Treck ende Wagen-peerden ober de Wael passeren / die respectieve Conducteurs aen die Comptoirs sullen leveren een Lijste / inhoudende eygentlick het getal van alle Treck ende Wagen-peerden / mitsgaders het ghetal ende namen van Doerlynden en Peerde-dryppers / welke by haerlieden sullen aengenomen zijn / ende dat t'elkens als eenige sulcke Doerlynden ende Peerde-dryppers met Peerden de Wael passeren / om te gaen nae de rendebous / alle die passerende Peerden sullen ghevisiteert worden dooz die Cherchers of Officiers der Comptoirs / ende gheconfereert teghen de Lijste / welke te voorens aen 't Comptoir sal zijn ghebracht / ende also op die Comptoirs worden aengeteyckent / ende wat Doerlynden ende Peerden-dryppers / of Peerden op de selve Lijste niet en worden bevonden / die selve sullen sijn rançonnabel ende van goede pzinse.

£ £.

Ende dat de Officiers der Comptoirs sullen aende Heeren Ghe-deputeerde int Leger sepnden Coppe vande Lijsten aen heur geleverd als voozschreiben / midts gaders vande visitatie ende aenteekeninge der gepasseerde Peerden / deur heur ghedaen / om inde Monsteringhe van Treck ende Wagen-peerden / daer op te letten.

£ £ £.

Ende op dat niemandt hier van eenige ignorantie hebbe te pretenderen / Ontbieden ende ver soecken Wy de Heeren Staten / Stadthouderem /

deren/ Ghecommitteerde Raden/ ende Ghe deputeerde Staten bande
respectieve Provincien van Gelderlandt / Hollandt ende West- Vries-
landt/ Zeelandt/ Utrecht/ Vrieslandt/ Ober-Rijfel/ Stadt Groeningen
ende Emmelanden/ ende allen anderen Justicieren en Officieren/ dat
sy dese onse O'donnantie van sonden aen alomme doen verkondigen/
uytroepen/ publiceren en affigeren/ in alle plecken van onse Landen/
daermen gewoonlijk is dusdanighe uytroepinge / publicatie ende af-
fixie te doen / Lasten en bevelen voorts de Raden ter Admiraliteyt/
den Advocaten Fiscaels/ mitsgaders den Admiralen/ Vice-Admira-
len/ Capiteynen/ Officieren/ ende Bevel-hebberen/ te Meerde/ te Doet/
te Water ende te Lande/ dese onse O'donnantie te achter- volgen ende
doen achter- volghen / Procederende ende doende procederen tegens de
Contraventeurs ende Overtreders van dien / sonder gracie / faueur/
ooghlypckinge / dissimulatie ofte verdzagh/ want Wy sulcx ten dien-
ste vanden Lande bevonden hebben te behooren.

Alus ghedaen/ gherenoveert/ gheampliciert/ ende gearresteert/ in
's Graven-Hage/ den ses-en-twintichsten April sessien-hondert ende
veertich. Wasgheparapheert/ P. van Goufwaert ^{vr.} Onder front/

*By mijne Heeren de Staten Generael
der Vereenighde Nederlanden*

Ter Relatie vanden Raedt van State
der selver Landen

M. Huygens.